

Paweł Valde-Nowak

Nowa Biała, gm. Nowy Targ, woj.
nowosądeckie. Stanowisko 2
(Jaskinia w Obłazowej)

Informator Archeologiczny : badania 20, 12

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kontynuowano badanie wschodniej części stanowiska. Wykop stanowi przedłużenie ku południowi i częściowo też zachodowi sondażu z 1985 r. Przebadano powierzchnię 28,5 m². Obserwacje związane ze stratygrafią, jak również z warunkami występowania zabytków pokrywają się z uśledzeniami z ub. r. Nowym elementem są kolumny struktury kamienne rozpoznane w układzie horyzontalnym w serii piargu. Ich geneza jest obecnie trudna do wyjaśnienia. Zapewne obrazują one zróżnicowanie warunków, w jakich przebiegała erozja Obłazowej Skąły.

Zabytki występowały w obrębie warstwy ornej oraz w utworze deluwialnym, wnikającym stosunkowo głęboko w "wypełniska" ograniczone wspomnianymi już kolistymi strukturami piargu. Uzyskano 191 zabytków kamiennych, a struktura inwentarza przedstawia się następująco: 2 rdzenie, 157 widrów i odłupków, 1 tłuczek, 31 narzędzi. Wśród tych ostatnich wyróżnić można: 2 zbrojki tylicowe, 18 drapaczy, 1 rytec, 1 przekłwacz, 7 odłupków i widrów retuszowanych, 1 rydzak. Wspomniane wyroby wykonane zostały z importowanych krzemieni /jurskiego podkrakowskiego i czekoladowego/ oraz z miejscowego radiolarytu pienińskiego. Znalaziono także też tłuczek z fliszowego piaskowca.

Badania będą kontynuowane.

NOWA BIAŁA, gm. Nowy Targ
woj. nowosądeckie
Stanowisko 2
/Jaskinia w Obłazowej/

Polska Akademia Nauk
Zakład Zoologii Systematycznej
i Doświadczalnej
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Małopolski
w Krakowie

Badania prowadził dr Adam Nadachowski i dr Paweł Valde-Nowak.
Finansował WKZ w Nowym Sączu i Zakład Zoologii Systematycznej
i Doświadczalnej PAN w Krakowie. Drugi sezon badań. Paleolityczna
schronisko jaskiniowe, ślady osadnictwa z późnego średniowieczna.

Prace miały na celu odsłonięcie pierwotnego otworu wejściowego do jaskini, który przed podjęciem badań /w 1985 r./ był kompletnie zagruzowany. Ponadto rozkopanie osadów zalegających bezpośrednio po zewnętrznej stronie otworu miało określić zasięg warstw kulturowych uchwyconych w 1985 r. wewnątrz jaskini. Przebadany został osad w wykopie o wymiarach 4 x 1 m, usytuowanym w rejonie wejścia do jaskini. Stanowił on rozszerzenie ku południowi sondażu ubiegłorocznego. Ponownie nie udało się osiągnąć spągu jaskini. W wykopie rozpoznane zostały słabo zróżnicowane sedymenty o wybitnie gruzowym charakterze. W stropowej części całości rozkopanych nawarstwień uchwycona została wyraźna warstwa kulturowa prześycona resztkami spaleniemy. Zalega ona zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz jaskini, co odróżnia ją od innych, rozpoznanych w ub. r. poziomów paleolitycznych, możliwych do stwierdzenia wyłącznie w komorze jaskini.

Materiały archeologiczne odkryte w 1988 r. wiążą się w większości z wymienioną wyżej warstwą prześyconą resztkami spaleniemy. Poziom ten odnosić należy do holocenu. Zostały tu znalezione fragmenty ceramiki "gotyckiej", żelazny grot /bełt/ strzały do kuszy oraz szab ludzki. W tej warstwie wystąpiły też pojedyncze wyroby krzemienne, wśród których zwraca uwagę narzędzie odłupkowe z dwustronnym, wymiataczeniowym retuszem. Artefakty kamienne /krzemienne i radiolarytowe/ znalezione zostały też w gruzowych warstwach podścielających opisaną wyżej holocenową warstwę kulturową i stanowiących podstawowy lito-stratygraficzny subtrat rozkopanych osadów. Jest to wtórne złożo takich artefaktów, pochodzących z paleolitycznych poziomów kulturowych zalegających we wnętrzu jaskini. W podobnej sytuacji stratygraficznej znaleziony został też paleolityczny klin rogowy o zastrzonym końcu, analogiczny do okazu znalezionego w poprzednim sezonie.

Uzyskane bogate zespoły faunistyczne zawierają materiał kośny, typowy dla fauny arktycznej /suhak, renifer, leming i inne/.

Badania będą kontynuowane.